

POLITIEKE BEESTJES

Ook in 2026 weer vrolijk voorwaarts

Door Frederique Kosse

Het nieuwe jaar is begonnen, dus tijd om terug te kijken en vooruit te blikken. Samen met groene organisaties hebben we in 2025 onder meer het volgende bereikt: definitief geen gaswinning in de Waddenzee bij Ternaard, er komt extra geld voor herstel biodiversiteit en verder wordt gezonde voeding onderdeel van beleid provincie Fryslân. In 2026 gaat de Friese Bioregio (in de Greidhoeke) eindelijk van start (hiervoor wordt ook geld beschikbaar gesteld), het principe 'de vervuiler betaalt' wordt meegenomen in de nieuwe Omgevingsvisie en ons voorstel voor een prioritaire ladder voor de landbouw is overgenomen Structureel geld voor wildopvang staat nog op ons verlanglijstje, maar de eerste stappen om dit te bereiken zijn gezet.

En 2026? De Natuurherstelwet biedt ons de kans om een flinke impuls te geven aan de verbetering van de biodiversiteit en de klimaatdoelen. In deze wet staat bijvoorbeeld dat de achteruitgang van bestuivers uiterlijk in 2030 moet stoppen. Ook voor de Waddenzee moet Nederland een verbeterplan maken. De tijd om 'nee' te zeggen tegen natuurherstel en biodiversiteit lijkt voorbij. De Statenfractie is dan ook optimistisch over de toekomst en gaat vrolijk voorwaarts.

IN DIT NUMMER

Planbureau Fryslân

Caring Congres

Fractieondersteuning

Afdelingsbestuur

Avondje Wetsus

Frederik

Hounspolder

Planbureau Fryslân

Menno Brouwer, Frederique Kosse en Lyde Bander waren bij een presentatie van Planbureau Fryslân. Arjen Droog, directeur van het Planbureau, wees op drie mogelijke bedreigingen voor de leefbaarheid in Fryslân: vergrijzing en ontgroening (minder jonge mensen), krapte op de arbeidsmarkt en woningnood. Dit zal onvermijdelijk gevolgen hebben voor de inrichting van de zorg, de Friese economie en de brede welvaart. We moeten dus scherpe keuzes maken.

Arjen Droog was positief over de adviezen van de Rabobank: kies voor de ontwikkeling van een hoogwaardige watertechnologie, bodemtechnologie en circulariteit. Dit past bij Fryslân en kan Fryslân versterken.

Uit onderzoek van Planbureau Fryslân blijkt verder dat Friezen zich zorgen maken over natuur en klimaat. Dit is mooi, want het feit dat Friezen zich gemiddeld gelukkiger voelen dan andere Nederlanders hangt sterk samen met de zeer gewaardeerde leefomgeving. Om onze leefomgeving te behouden is natuurherstel noodzakelijk.

In januari staat het uitvoeringsplan van Natuurnetwerk Nederland op de agenda van Provinciale Staten. De Statenfractie zal pleiten voor uitvoering van alle maatregelen die in onderzoek worden aangeraden. Natuurherstel is namelijk geen sluitpost, maar beginpunt voor een leefbare samenleving.

Caring Congres

Anja Dijkstra en Marga van den Ham waren in Wageningen bij het Caring Congres 'De toekomst ligt op tafel'. Deze titel raakt meteen de kern: telkens als je eet, maak je een keuze. Voor jezelf, voor anderen (mens & dier), voor de planeet en voor generaties na ons.

De overkoepelende term 'Caring Movement' laat zien hoe breed de Caring-beweging inmiddels is: er zijn Caring Vets, Caring Farmers, Caring Doctors, Caring Teachers en Caring Dietitians. De nieuwste loot van Caring Movement is Caring Chefs; de chefs willen het grote publiek laten zien, proeven, ruiken dat de voedseltransitie behalve duurzaam

vooral heel lekker is.

- Imke de Boer liet zien hoe het begrip 'voedselzekerheid' door politici vaak wordt ingezet om de bestaande landbouwindustrie te verdedigen, terwijl juist dit failliete landbouwsysteem mede de oorzaak is van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en ongelooflijk veel dierenleed;
- Roanne van Voorst hield een pleidooi om met elkaar in gesprek te blijven, om te zoeken naar wat ons verbindt en om vandaaruit naar oplossingen toe te werken;
- Roos Vonk en Marielle Stel maakten duidelijk welke rol ego en empathie spelen bij gedragsverandering en hoe onze kennis vaak haaks staat op hoe we handelen;
- De sessie Planetary Health Diet liet de kracht zien van een hoofdzakelijk plantaardig eetpatroon (minstens 80%). Dit dieet is gezond voor mensen en onze planeet en biedt plaats voor een dierwaardige veehouderij.

De Statenfractie kiest voor beleid dat is gebaseerd op ethisch handelen, wetenschap en mededogen. Wij blijven ons inzetten voor een voedselsysteem dat wel toekomst heeft. Voor dieren, natuur en de generaties die na ons komen.

Fractieondersteuning

De Statenfractie heeft versterking gekregen. Anja Dijkstra Klaasse verzorgt onze website en houdt zich bezig met het Waddendossier. Flora van der Erve neemt de dossiers dierenwelzijn, gezelschapsdieren (o.a. verwilde dieren), eiwittransitie, mobiliteit en cultuur voor haar rekening. Hier zijn we heel erg blij mee.

Alvast een kennismaken met Anja en Flora? Ga naar: [PvdD Fryslân](#).

Afdelingsbestuur

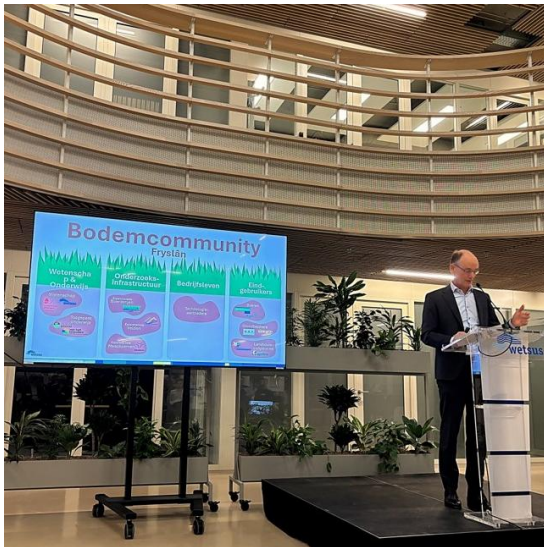
De Statenfractie kreeg bezoek van het nieuwe Afdelingsbestuur: voorzitter Anne Sikkema, Marloes Kuilman en Kees Boomsma. In het Provinciehuis kwamen we tijd te kort om elkaar te leren kennen, bij te praten en afspraken te maken. Mooi om te zien hoe iedereen zich keihard inzet voor Partij voor de Dieren met een gezamenlijk doel: een betere wereld voor dier, mens en natuur.

De komende tijd gaan we elkaar vaker zien, want er is heel veel te doen: gezamenlijke acties, verkiezingen en een opleiding voor leden die actief willen worden in de provinciale politiek. Mooi en goed dat we elkaar kunnen versterken.

Avondje Wetsus

Frederique Kosse was aanwezig bij de informatiebijeenkomst over bodemleven bij Wetsus, het onderzoekscentrum op het gebied van water- en bodemtechnologie in Leeuwarden..

Directeur Cees Buisman presenteerde de nieuwe onderzoeksagenda die uitgaat van de wisselwerking tussen een gezonde levensstijl, schoon water en een gezonde bodem.

Uitgangspunt van de onderzoeksagenda is dat onze manier van leven onze omgeving beïnvloedt en andersom. Dus als wij de bodem en het water vervuilen met landbouwgif, PFAS, plastics, te veel stikstof en CO₂, dan wordt onze leefomgeving steeds ongezonder. En onze omgeving beïnvloedt vervolgens weer de gezondheid van mensen en dieren. Als wij water, lucht en voedsel halen uit een ongezonde omgeving die wij zelf vervuilen, dan worden mens en dier steeds ongezonder en op jongere leeftijd ziek.

Partij voor de Dieren onderschrijft dit uitgangspunt voor onderzoek. In 2026 worden de eerste onderzoeksresultaten gepubliceerd.

Kennisdag PvdD Statenfracties

Uit het hele land kwamen vertegenwoordigers van onze Statenfracties in alle vroegte bij elkaar in hartje Utrecht voor de Kennisdag PS. Frederique Kosse was aanwezig namens de Friese Statenfractie. Wij kregen workshops over de Omgevingswet, Kaderrichtlijn Water, dierenwelzijnsnota's, landbouwgif en netcongestie.

Uit de workshops kwam naar voren dat wij als Partij voor de Dieren veel kansen hebben om onze idealen voor dieren, natuur en klimaat te realiseren. Het vraagt alleen wel om veel inzet, overleg en vooral veel doorzettingsvermogen. De Friese Statenfractie voegde meteen de daad bij het woord en heeft met de vertegenwoordigers van Natuur & Milieu afgesproken om in 2026 een informatiebijeenkomst te organiseren over de 'Provinciale handleiding regulering bestrijdingsmiddelen', geschreven door Natuur & Milieu en Urgenda.

Mooi om met Statenfracties uit heel Nederland bij elkaar te zijn, elkaar te versterken en informatie uit te wisselen. Dit gaan we vaker doen! Wij danken het Partijbestuur voor de organisatie en de uitstekende veganlunch!

Frederik

Als Statenfractie zetten wij ons het hele jaar in voor dieren. Maar aan het eind van ieder jaar geven we altijd 1 dier extra aandacht. Dit jaar kozen we Frederik, een niet te herplaatsen prachtige rode kater die zijn mandje heeft gevonden bij Kat in Nood in Drachtstercompagnie.

Sommige zwerfkatten kun je plaatsen bij een zorgzaam baasje. Voor katten die heel veel hebben meegemaakt is dit helaas niet mogelijk. Bij Kat in Nood leven ze in kleine groepen in een eigen verblijf. Ieder verblijf heeft een huiskamer plus een ruime buitenren met genoeg ruimte om te zonnen, te rennen en met elkaar te spelen.

Dit kost natuurlijk geld. En daarom hebben wij dit jaar Frederik op afstand geadopteerd. En Kat in Nood laat ons weten dat het goed gaat met Frederik. Frederik blij; wij blij.

Word jij ook blij als je een dier kunt helpen? Ga naar de website van Kat in Nood. Of naar een andere organisatie met hart voor dieren.

Hounspolder

In het zuiden van Leeuwarden ligt de Hounspolder, het laatste stukje oorspronkelijk boerenland waarnaar weidevogels jaar na jaar terugkeren om eieren te leggen en hun jongen uit te broeden. De Hounspolder is een weidevogelparadijs dat als jaren bedreigt wordt door woningbouw. Maar ook een paradijs dat al jaren hartstochtelijk beschermd wordt door inwoners en natuurorganisaties.

Probleem? Als er een woonwijk tegen de vogelpolder aan wordt gebouwd, is minimaal een buffer van 300 meter nodig om de vogels niet te

Maar gemeente Leeuwarden heeft in het bestemmingsplan voor de nieuwe wijk een buffer ingetekend van minimaal 40 tot maximaal 80 meter. Veel te klein en dus is de nieuwe wijk een bedreiging.

In een bomvolle zaal keek Frederique Kosse samen met andere liefhebbers van weidevogels naar de première van 'De Hounspolder'. De film laat zien wat we voor altijd kwijtraken, als we de Hounspolder opgeven. Daarom hebben de beschermers van de Hounspolder nu ook de laatste stap gezet. Samen met advocaat Valentijn Wösten (Mobilisation for the Environment) gingen ze naar de Raad van State. Marga van den Ham was erbij namens de Statenfractie. De uitspraak wordt verwacht begin maart.

Deze nieuwsbrief verschijnt 1 x per kwartaal.
Redactie: Menno Brouwer, Frederique Kosse, Lyde Bander

© Friese Statenfractie Partij voor de Dieren

Wil je geen nieuwsbrief meer ontvangen? Stuur een mail naar:
partijvoordieren@fryslan.nl

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Fryslân

AGENDA O.A.

14 januari
Bijeenkomst Fries Woonplan –
Leeuwarden

23 januari
Presentatie Natuurherstelwet –
Leeuwarden

24 januari
Congres Vakbond voor Dieren –
Bussum

30 januari
Bijeenkomst Agro-Noord –
Leeuwarden

10 – 12 februari
Biofach (internationale
biovoedingsbeurs) – Neurenberg